

Regional Kulturplan för Västmanland 2019-2022

Dnr: RV180359



Innehåll

1	DEL 1 – kulturpolitiska utgångspunkter, strategier och prioriterade utvecklingsområden.	3
1.1	Vad är en Kulturplan?	3
1.2	Kulturområdets olika perspektiv i regional utveckling	4
2	Arbetsprocessen	4
3	Kulturpolitiska utgångspunkter	5
3.1	Nationella Kulturpolitiska mål	5
3.2	Gemensamma perspektiv	7
3.3	Strategiska prioriteringar 2019 – 2022	9
4	I Västmanland är kulturen en del av den hållbara samhällsutvecklingen	10
5	I Västmanland finns goda förutsättningar för professionella kulturskapare att bo, verka och utvecklas	14
5.1	Kulturella och kreativa näringar (KKN)	14
5.2	Mötesplatser för professionella kulturskapare	16
6	I Västmanland är kulturen en del av det vardagliga livet.	17
6.1	Arrangörer	17
6.2	Föreningsliv och Ideell sektor	18
6.3	Kulturens arenor och mötesplatser	19
7	I Västmanland har alla barn och unga tillgång till ett rikt kulturliv och möjlighet till eget skapande.	21
8	I Västmanland är kulturverksamheterna tillgängliga.	23
8.1	Geografisk spridning	23
8.2	Öka tillgängligheten för människor med funktionsnedsättning	24
9	Organisation och infrastruktur inom kulturområdet i Västmanland	25
9.1	Regional utveckling	25
9.2	Region och kommuner i samverkan	25
9.3	Dialog för samverkan	26
10	Genomförande och uppföljning	26
11	DEL 2 – Regionala Kulturverksamheter	27
12	Västmanlands Teater	27
12.1	Västmanlands Teaters prioriteringar 2019-2022	28
13	Västmanlandsmusiken	29
13.1	Västmanlandsmusikens prioriteringar 2019-2022	30
14	Västmanlandsmusiken, dans	31
14.1	Västmanlandsmusikens prioriteringar 2019-2022	31

15 Västmanlands läns museum	31
15.1 Västmanlands läns museums prioriteringar 2019-2022	33
16 Kulturutveckling, bibliotek.....	34
16.1 Prioriteringar inom Regional biblioteksverksamhet 2019 -2022.....	35
17 Kulturutveckling, läs- och litteraturfrämjande	35
17.1 Prioriteringar inom litteratur och läsfrämjande 2019-2022.....	36
18 Kulturutveckling, bild och form.....	37
18.1 Prioriteringar inom bild och form 2019-2022	38
19 Arkiv Västmanland	38
19.1 Arkiv Västmanlands prioriteringar 2019-2022	40
20 Kulturutveckling, film	40
20.1 Prioriteringar inom film och rörlig bild 2019-2022	41
21 Västmanlands läns hemslöjdsförbund.....	41
21.1 Västmanlands läns hemslöjdsförbunds prioriteringar 2019-2022	42

1 DEL 1 – kulturpolitiska utgångspunkter, strategier och prioriterade utvecklingsområden.

Regional kulturplan för Västmanland 2019 – 2022 är regionens gemensamma strategiska dokument för kulturutveckling i länet.

2017 bildades Region Västmanland och det regionala utvecklingsansvaret fördes över från Länsstyrelsen och verksamheter inom Västmanlands kommuner och landsting (VKL) flyttades till regionen. Region Västmanlands uppdrag är att samordna, koordinera och leda processer som bidrar till hållbar regional utveckling inom olika områden.

De statliga kulturpolitiska målen är vägledande. De anger bland annat att kulturen ska vara en "dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund". Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och barns och ungas rätt till kultur är extra viktig. Tillgång till olika kulturella uttrycksformer samt kunskap och resurser för eget skapande är viktiga för att ge barn och unga goda förutsättningar att utvecklas till självständiga individer.

1.1 Vad är en Kulturplan?

Kultursamverkansmodellen är en nationell reform som ger regionerna ett större inflytande över den statligt finansierade regionala kulturen. Modellen bygger på dialog och samspel mellan den nationella, regionala och lokala nivån. En förutsättning för modellen är att regionerna tar fram regionala kulturplaner. Västmanland gick med i modellen 2012 och detta är Västmanlands tredje kulturplan.

Kulturplanen är Region Västmanlands program för hur regionen tillsammans med olika samarbetspartners ska utveckla kulturområdet 2019 – 2022. Den pekar ut övergripande strategier och utvecklingsområden och är även underlag för Region Västmanlands ansökan om statsbidrag för regional kulturverksamhet.

Ett vitalt kulturliv kräver samverkan. Därför är samverkan och samhandling grunden för Västmanlands kulturplan. Planen har kommit till genom ett brett samarbete där regionen tillsammans med länets kommuner, kulturverksamheter, civila samhället, professionella kulturskapare och övriga delar av kulturlivet deltagit. Den nya kulturplanen består av två delar:

Del 1 – Beskrivning av kulturpolitiska utgångspunkter, strategier och prioriterade utvecklingsområden.

Del 2 – Beskrivning av regionala kulturverksamheter och prioriteringar 2019-2022.

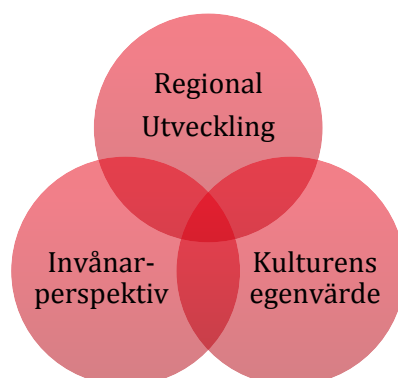
1.2 Kulturområdets olika perspektiv i regional utveckling

Genom kultursamverkansmodellen har staten, regioner och kommuner engagerat sig på ett nytt sätt i kulturfrågorna. Kulturens betydelse för regional utveckling och stark regional attraktivitet är en viktig resurs i en hållbar samhällsutveckling.

Kulturverksamheterna bidrar till samhällets långsiktiga hållbarhet och knyter an till flera delmål i Agenda 2030. Genom en kulturell infrastruktur i hela länet främjas alla invånares möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor. Det konstnärliga skapandet är en förutsättning för ett dynamiskt kulturliv och många olika berättelser lyfts fram för att stärka de västmanländska identiteterna. Detta sker genom kulturell mångfald, konstens egenvärde och konstnärlig kvalitet inom de olika konstarterna. Principen om armlängds avstånd tillämpas inom alla verksamheter.

Kulturen kan ses utifrån olika perspektiv:

- Regional utveckling – Kulturens roll i samhällsutvecklingen
- Invånarperspektiv – Allas rätt till Kultur
- Kulturens egenvärde – Konstens egenvärde i alla konstområden, yttrandefrihet och kvalité



2 Arbetsprocessen

Region Västmanland har tagit fram den regionala kulturplanen i samverkan med länets kommuner, kulturverksamheter, civila samhället, professionella kulturskapare och övriga delar av kulturlivet. Invånarnas tankar och idéer är viktiga för kulturens utveckling i Västmanland.

Under våren 2017 påbörjades arbetet med att ta fram en tidsplan tillsammans med kommunerna och kulturverksamheterna. Det genomfördes planeringsmöten och

under november och december bjöd Region Västmanland och kommunerna in till lokala samråd i varje kommun.

Det har varit stort intresse att delta på samrådsmötena och deltagarna var kulturskapare, föreningsaktiva, organisationsföreträdare, politiker och tjänstepersoner samt intresserad allmänhet.

Gemensamt för alla dialoger var att de utgick från frågeställningarna:

- Hur vill du att kulturlivet i Västmanland ska utvecklas?
- Hur vill du delta?
- Hur vill du bidra?

Det fördes gruppdiskussioner och deltagarnas synpunkter, idéer och konkreta förslag har varit en viktig kunskapskälla för planens innehåll. Barns och ungas rätt till kultur, tillgänglighet genom "Kulturbussar" mellan kommunerna och Evenemangskalender har varit återkommande på samråden.

Under samma period genomfördes en webbenkät på regionens webbsida. 164 invånare i åldersspannet 14 – 83 har lämnat synpunkter, förslag och önskemål på inslag i kulturutbudet och förslag på samarbete, för att skapa större tillgänglighet och engagemang till länets kultur.

Det har kommit in olika förslag om kulturutbudet, t.ex. ökad tillgänglighet till kulturens arrangemang, genom fler syn- och teckentolkade föreställningar, en önskan om att utöka Kulturnatten till två gånger om året, författarbesök, ett månadskort för kulturaktiviteter. Andra förslag har handlat om att kulturinslagen ska överraska och utmana oss att tänka i nya banor och att marknadsföra kulturarrangemang och turism gemensamt för att stärka Västmanland som turistdestination.

Det har även genomförts möten med distriktsorganisationer inom äldreområdet, funktionsnedsatta samt barn och unga.

Samverkansgruppen för Kultur och idrott där politiker från regionen och samtliga kommuner deltar har fungerat som styrgrupp för arbetet. Beredande grupp har nätverket för kommunernas kultur- och fritidschefer samt chefer för de regionala kulturverksamheterna varit.

3 Kulturpolitiska utgångspunkter

Region Västmanlands kulturplan utgår från både nationella och regionala kulturpolitiska mål:

3.1 Nationella Kulturpolitiska mål

De nationella kulturpolitiska målen är vägledande för den regionala kulturpolitiken:

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- Främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor.
- Främja kvalitet och konstnärlig förnyelse.
- Främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas.
- Främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan.
- Särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Lagar som innehåller bestämmelser inom kulturområdet är: Bibliotekslagen, Museilagen, Kulturmiljölagen och Arkivlagen.

Region Västmanlands vision, värdegrund och Regionplan för perioden

Vision, Livskraft för framtiden

Vi växer hållbart och sätter hälsan främst. Vi skapar möjligheter och modiga lösningar. Vi ger förutsättningar för utveckling i en levande demokrati. Tillsammans bryter vi ny mark och förflyttar gränser. I det vardagliga och i det övergripande. I det som är nära och det som är långsiktigt. Vi är mitt i livet och samhället, och gör skillnad varje dag. Vi är livskraft för framtiden. Vi är Västmanland.

Värdegrund

Region Västmanland ska alltid utgå från att alla människor är lika värda och ska bemötas med respekt. Alla människor ska ges förutsättningar för god livskvalitet. En viktig faktor för livskvalitet är samverkan mellan alla involverade parter. Regionen ska hushålla med de gemensamma resurserna och fördela dessa efter behov.

Regionplan 2018 – 2020

Regionplanen är uppdelad på fem målområden:

- Nöjda invånare i en attraktiv region.
- En god jämlik hälsa.
- En effektiv verksamhet av god kvalitet.
- Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare.
- En stark och uthållig ekonomi.

I regionplanen står det att:

Kulturen är en bärande pelare i Västmanland och Region Västmanland ska skapa förutsättningar för att invånarna i hela länet ska ges tillgång till ett rikt och varierat kulturutbud. Kulturlivet är en viktig del av folkhälsoarbetet och samverkan sker med idrottsrörelsen i Västmanland.

Regionalt utvecklingsprogram (RUP) för Västmanlands län 2014-2020

Programmet är för Västmanlands aktörer en gemensam utgångspunkt i arbetet för att skapa hållbar tillväxt och utveckling. Den visar vägen med sina sex insatsområden:

- God Livsmiljö.
- Rätt kompetens.
- Dynamiskt näringsliv.
- Effektiva kommunikationer.
- Effektiv energianvändning och klimatanpassning
- Stark regional attraktivitet.

3.2 Gemensamma perspektiv

FN:s barnkonvention

Kulturplanen tar sin utgångspunkt i FN:s konvention om barns rättigheter: "Barn har rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet, och samhället ska uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet samt för rekreations- och fritidsverksamhet".

Barnkonventionen betonar också barns och ungas rätt att uttrycka sina åsikter och att få vara delaktiga i frågor som rör barn och unga.

Jämställdhet

I Region Västmanlands jämställdhetspolicy är lika villkor och förutsättningar för kvinnor och män en grundläggande värdering. Jämställdhetsperspektivet beaktas i alla frågor och beslut.

Ett av kulturpolitikens syften är att uppnå likvärdigt deltagande och representation i kulturlivet. Detta är en långsiktig ambition som lyfts fram i den nya nationella kulturpolitiken. En jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, jämställd utbildning, jämn fördelning av obetalt hemarbete, jämställd hälsa och att mäns våld mot kvinnor ska upphöra, dvs regeringens sex delmål för jämställdhetspolitiken, bör beaktas även inom kulturen.

Tydliga målformuleringar och ett återrapporteringssystem som uppmuntrar till att medvetandegöra hur beslutsprocesser inom institutionerna ser ut är en viktig del av jämställdhetsarbetet. Processen ska stärka kopplingen mellan det jämställdhetspolitiska området och det kulturpolitiska.

Region Västmanland uppmuntrar verksamheter/organisationer att skriva på och följa den jämställdhetsstrategi som finns för regionen, framtagen av Länsstyrelsen på uppdrag av regeringen.

Mångfald

Kulturverksamheterna ska arbeta utifrån ett brett mångfaldsbegrepp som innefattar kön med könsöverskridande identitet eller uttryck, religion eller annan

trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, etnicitet, geografi, klass eller ålder.

Mångfaldsarbetets övergripande mål är icke diskriminering. Istället för att utgå från skillnader mellan människor och särartstänkande inriktas mångfaldsarbetet på intressegemenskap och likhet mellan människor. Utgångspunkten är FN:s deklARATIONER för mänskliga rättigheter, barnkonventionen samt svensk lagstiftning rörande icke diskriminering, jämlikhet, jämställdhet och likabehandling.

I Sverige finns fem nationella minoriteter, sverigefinnar, tornedalingar, samer, judar och romer. Minoritetsspråken är finska, meänkieli (tornedalsfinska), samiska, jiddisch och romani chib. Alla minoritetsspråk har ett grundskydd som bland annat innebär att det finns ett särskilt ansvar för att främja och skydda dessa minoriteters språk och kultur. Barns utveckling av kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska särskilt främjas.

Finskt förvaltningsområde

De sverigefinnar som bor i ett finskt förvaltningsområde har uttrycklig rätt att använda sitt modersmål i offentliga sammanhang. Det föreskrivs särskilt, att rätten att få använda det egna modersmålet inte är beroende av den enskilda individens kunskapsnivå i majoritetsspråket.

Det finns ett stort antal sverigefinnar i länet och Region Västmanland och sex av kommunerna i länet är finska förvaltningsområden: Hallstahammars kommun, Köpings kommun, Skinnskattebergs kommun, Västerås kommun, Surahammars kommun samt Fagersta kommun.

Västmanlands finska kulturarrangörsförening, Väsky är medlem i Riksteatern och Riksteatern Västmanland och arrangerar finsk kultur och finsk scenkonst på det finska språket. De samarbetar med finska föreningar och förvaltningsområdena i länet. Nätverket Finnet Västmanland är viktigt för det finskspråkiga kulturarbetet i länet.

HBTQ

Kulturverksamheterna ska verka för att alla människor, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck eller sexuell läggning, ska bli bemötta med respekt och professionalitet.

Utgångspunkter för hbtq-perspektivet är Diskrimineringslagen (2008:567). Diskrimineringslagen syftar inte bara till att motverka diskriminering utan ska även främja allas lika rättigheter och möjligheter.

Hbtq-perspektivet ska vara integrerat i det ordinarie arbetet på varje arbetsplats och i allt samverkansarbete. Alla med hbtq-identitet ska känna sig inkluderade och synliggjorda i regionens kulturverksamheter.

Det finns Pridefestivaler i flera av länets kommuner. Pride drivs genom partipolitiskt och religiöst obundna ideella föreningar som verkar för att förbättra hbtq-personers livssituation och för att frigöra samhället från förtryckande normer

och verka för jämlikhet och hbtq-personers rättigheter. Föreningarna möjliggör för forum där hbtq-frågor kan diskuteras ur ett normkritiskt perspektiv.

Armlängds avstånd

Konsten och kulturskaparna ska vara fria i förhållande till olika typer av finansiärer, såväl privata som offentliga. Den som finansierar konsten ska inte bestämma innehållet. Därför är det viktigt att principen om armlängds avstånd upprätthålls i både den privata och offentliga anslagsgivningen till konst och kultur, såväl på nationell som på regional och lokal nivå.

Den politiska nivån anger de ekonomiska och juridiska ramarna samt beslutar om mål och inriktning för verksamheten inte om konstnärlig verksamhet eller konstnärlig bedömning av den. Bedömningen ska istället göras av personer som innehar konstnärlig kompetens. Politiker ska alltså befinna sig på ett s k armlängds avstånd för att undvika politisk styrning av konsten. På så sätt utgör principen en garant för att konstnärlig frihet och konstnärlig kvalitet kan upprätthållas inom alla konstområden. Principen om armlängds avstånd tillämpas inom alla verksamheter.

3.3 Strategiska prioriteringar 2019 – 2022

Region Västmanlands fem strategiska prioriteringar för kulturen utgår från de nationella kulturpolitiska målen, regionala mål och strategier samt det material som samlats in under arbetet med framtagandet av den regionala kulturplanen.

I Västmanland är kulturen en del av den hållbara samhällsutvecklingen

Kulturen är en drivkraft för utveckling och hållbar samhällsutveckling. Hållbar utveckling består av tre dimensioner som samspelar och stödjer varandra: miljömässig hållbarhet, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet. Kultur bidrar till regionens utveckling genom demokrati, yttrandefrihet, fri åsiktsbildning, kunskapsutveckling, integration, och folkhälsa. Genom att stärka länets kulturliv blir Västmanland ett attraktivt län att bo, leva och verka i.

I Västmanland finns goda förutsättningar för professionella kulturskapare att bo, verka och utvecklas

Det konstnärliga skapandet är en förutsättning för ett dynamiskt kulturliv och ett växande kulturföretagande. I Västmanland är de professionella kulturskaparna och synliga, uppmärksammade och ges förutsättningar för att driva utvecklingsfrågor.

I Västmanland är kulturen en del av det vardagliga livet

Alla människor ska ha lika rättigheter och möjligheter till kulturupplevelser och till att skapa kultur oavsett kön, etnisk och religiös tillhörighet, socioekonomiska villkor, sexuell läggning, funktionsvariation, bostadsort eller ålder.

I Västmanland har alla barn och unga tillgång till ett rikt kulturliv och möjlighet till eget skapande

Genom kulturens kraft ges barn och unga i Västmanland en möjlighet att växa genom att få tillgång till ett brett kulturutbud med hög kvalitet där de både får ta del av kultur och själva vara aktivt skapande. Konst och kultur ger förutsättningar för delaktighet, utveckling och sammanhang.

I Västmanland är kulturverksamheterna tillgängliga

All regional kulturverksamhet ska ha en god geografisk spridning i länet och god tillgänglighet. Jämställdhet och likabehandling ska beaktas i alla beslut och säkerställa likvärdiga möjligheter till inflytande och delaktighet, till kulturupplevelser och till eget skapande. Funktionsnedsättning ska inte vara ett hinder för att delta i det västmanländska kulturlivet.

4 I Västmanland är kulturen en del av den hållbara samhällsutvecklingen

Kulturverksamheterna bidrar till samhällets långsiktiga hållbarhet och knyter an till flera delmål i Agenda 2030. Kulturen är en drivkraft för utveckling och hållbar samhällsutveckling. Hållbar utveckling består av tre dimensioner som samspelar och stödjer varandra: miljömässig hållbarhet, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet. Kultur bidrar till regionens utveckling genom demokrati, yttrandefrihet, fri åsiktsbildning, kunskapsutveckling, integration, och folkhälsa. Genom att stärka länets kulturliv blir Västmanland ett attraktivt län att bo, leva och verka i.

Regional Utvecklingsstrategi (RUS)

Västmanland har ett Regionalt Utvecklingsprogram (RUP) som sträcker sig till 2020. 2017 påbörjades arbetet med att ta fram en ny Regional utvecklingsstrategi (RUS). Uppdraget är att utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförande av strategin. Den regionala utvecklingsstrategin kommer att ha underliggande planer och program inom olika områden, där kulturplanen är verktyget för utveckling av kulturen i länet.

→ Aktivt delta i arbetet med att ta fram en ny RUS.

Internationellt arbete

Internationella kontakter har blivit en allt viktigare del i vårt samhälle. EU-medlemskapet ger ökade förutsättningar för samarbete över nationsgränserna. Deltagande i internationella projekt kan vara ett effektivt sätt att utveckla den egna verksamheten. Ett framgångsrikt internationellt arbete kräver en god organisation och samverkan på den lokala och regionala nivån med olika aktörer.

→ Främja internationalisering och gränsöverskridande möten.

Kulturvaneundersökning

I Västmanland görs en invånarundersökning om Läget i länet. Den förra genomfördes 2015 och gjordes av Länsstyrelsen och landstinget i samverkan. En ny undersökning kommer att genomföras 2018. I denna invånarundersökning finns vissa frågor om kulturområdet. För att få reda på mer och få en bättre bild av hur invånarna i Västmanland konsumerar och upplever kultur i olika former kan regionen och kommunerna tillsammans även genomföra en kulturvaneundersökning som ger en aktuell bild av västmanlänningarnas kulturvanor samt egna skapande. Resultatet av en kulturvaneundersökning skapar aktuellt underlag för politiska beslut inom kulturområdet, jämställdhetsarbetet samt arbete utifrån de olika mångfaldsbegreppen.

- Genomföra en kulturvaneundersökning i Västmanland.

Kulturarv och besöksnäring

I Västmanland finns allt från orörda, natursköna miljöer till spännande upplevelser i form av äventyr, sport, musik, scenkonst, bild och form och historia. Kulturen är en drivande faktor för samhällsutvecklingen genom att kulturhistoriska platser kan utvecklas för näringsliv, boende, bildning och rekreation. Kulturskaparna är en resurs i detta arbete.

- Utveckla kulturhistoriska platser och upplevelser för näringsliv, boende och rekreation.
- Utveckla kulturhistoriska platser och upplevelser för besökare genom en gemensam utvecklingsprocess och metoder.
- Utveckla tillgängligheten på och till kulturhistoriska platser för besökare.

Berättelser från Västmanland

Personliga berättelser är centrala för hur vår samtid skildras samt hur vår plats synliggörs. Västmanland består av flera olika identiteter och olika berättelser. Berättelser kan ge uttryck i olika kulturformer, t ex film, bild och form, litteratur, kulturarv, scenkonst mm. För att stärka möjligheter för fler berättelser behövs infrastrukturer som stödjer det. Det finns behov för regionala resurscentrum inom film och bild och form. Regionalt resurscentrum för film skulle vara en operativ resurs som arbetar för vidareutveckling av filmen som konstform och erbjuda teknikstöd, branschexpertis och kompetensutveckling. Regionalt resurscentrum för bild och form skulle arbeta för att stödja kulturskapare i produktion av konst och konstupplevelser.

- Undersöka möjligheter för ett Regionalt resurscentrum för film.
- Undersöka möjligheter för ett Regionalt resurscentrum för bild och form.

Evenemangskalender

Evenemangskalendern är ett verktyg för att sprida information om vad som händer i länet och den bidrar till att synliggöra kulturaktiviteter. Evenemangskalendern görs i samverkan mellan privata, offentliga och ideella arrangörer, informatörer och

turismansvariga i kommuner, länsorganisationer samt länets kulturverksamheter. Evenemangskalendern samordnas och finansieras av Region Västmanland.

→ Utveckla evenemangskalendern i Västmanland.

Digitalisering

Digitalisering genomsyrar hela samhället och påverkar hur vi lever, bor och verkar. Det finns en väl förankrad samsyn hos länets företrädare att digitaliseringen spelar en mycket stor roll för tillgänglighet, tillväxt och attraktivitet. Det är av hög prioritet att förenkla vardagen för enskilda och ge förutsättningar till företag, organisationer och offentliga verksamheter att växa och utvecklas hållbart. Västmanland har antagit en regional digital agenda och avsikten med en regional digital agenda för Västmanland är att få till stånd ett sammanhållet arbete inom länet och ta tillvara den potential och möjligheter som digitaliseringen ger.

Västmanlands län ska kännetecknas av ett digitalt innanförskap för alla som bor, arbetar, driver företag eller vistas här. Det innebär att, oavsett var du befinner dig ska det vara enkelt att ta del av offentlig och kommersiell information och service.

Pågående utvecklingsarbete för digitala mötesplatser är: Evenemangskalender, Bibliotekssamverkan *Bibliotek i Västmanland* och Kulturarvsportalen.

→ Öka den digitala tillgängligheten och delaktighet hos regionens invånare.
→ Utveckla digitala mötesplatser.

Kultur och Hälsa

Forskning visar att kulturupplevelser aktivt kan bidra till hälsa och snabbare rehabilitering. Att delta i eller uppleva kulturaktiviteter stimulerar sinnena, kan bidra till välbefinnande och en känsla av sammanhang och meningsfullhet. Att tidigt arbeta med små barns språkutveckling stärker individens möjligheter i samhället. Kulturunderstödd rehabilitering kan till exempel minska glappet mellan sjukskrivning och arbetsåtergång. I Västmanland finns folkhälsoundersökningarna Liv och Hälsa och Liv och hälsa ung som pekar på hur västmanlänningarna mår.

Under den förra planperioden genomfördes ett utvecklingsarbete med att sprida resultatet från undersökningen Liv och hälsa ung. Projektet "Läget" var ett samverkansprojekt mellan landstinget, professionella kulturskapare, Västmanlands idrottsförbund, föreningsliv och skolor. De unga var delaktiga i hela processen från tolkning av resultat till skapande av scenkonst, medieproduktion och utställningar. De ungas egna berättelser är grund för de kulturella uttrycken och aktiviteterna.

Regionen och kommunerna har ett gemensamt ansvar i arbetet med kulturaktiviteter och konstens roll på sjukhus och vårdinrättningar. För ett optimalt tillfrisknande måste både kropp och själ stimuleras. Konsten fungerar som ett stöd i att uppnå existentiell hälsa under sjukdomsprocesser. Kultur i vården kan vara dans, musik, teater, litteratur, konst, slöjd eller andra aktiviteter som syftar till kommunikation, sinnlig stimulans och livsglädje i vardagen.

Biblioterapi - läsning som läker, innebär att man läser en text som man sedan samtalar om i grupp. Det lästa i sig blir ett redskap för igenkänning, reflektion, insikt, tröst och läkning. Biblioterapi tillämpas på olika åldrar och inom olika områden, som hälso- och sjukvård, socialt arbete, psykiatri, skola, biblioteksväsende, diakoni och äldreomsorg. Exempel på ämnen där biblioterapi är tillämpligt är livsteman som kärlek och relationer, sorg, skilsmässa föräldraskap, sjukdom, åldrande, dödsfall och ensamhet. Grupper som kan vara hjälpta av biblioterapi kan exempelvis vara unga och vuxna med psykisk ohälsa, utmattningsdeprimerade, personer på äldreboenden, frihetsberövade, personer med kroniska sjukdomar och demens och deras närstående.

Regionen har tagit del av kulturrådets stöd till kultur för äldre. Syftet var att öka livskvalitén hos äldre i Västmanland genom att de själva tar del av och är aktivt skapande inom olika kulturområden. Målet var att skapa långsiktiga och hållbara strukturer för arbetet med kultur för äldre i Västmanland samt en ökad samverkan mellan region, kommuner och civilsamhället. Efter projektets slut har arbetet fortsatt med gemensamt finansierade rockköror i fyra av länets kommuner. Stöd har getts till projekt som syftar till att skapa digital delaktighet bland äldre. Aktiviteter på äldreboenden har genomförts.

- Utveckla arbetet med "Läget" till flera konstformer.
- Utveckla arbetet med Kultur i vården i samverkan med den medicinska vården.
- Utveckla arbetet med biblioterapi i länet med sjukhusbiblioteket som resurs.
- Utveckla samordning av kulturstöd för Kultur för och med äldre i Västmanland.

I Västmanland är kulturen en del av den hållbara samhällsutvecklingen Utvecklingsområden 2019-2022

- Aktivt delta i arbetet med att ta fram en ny RUS.
- Främja internationalisering och gränsöverskridande möten.
- Genomföra en kulturvaneundersökning i Västmanland.
- Utveckla kulturhistoriska platser och upplevelser för näringsliv, boende och rekreation.
- Utveckla kulturhistoriska platser och upplevelser för besökare genom en gemensam utvecklingsprocess och metoder.
- Utveckla tillgängligheten på och till kulturhistoriska platser för besökare.
- Undersöka möjligheter för ett Regionalt resurscentrum för film.
- Undersöka möjligheter för ett Regionalt resurscentrum för bild och form.
- Öka den digitala tillgängligheten och delaktighet hos regionens invånare.
- Utveckla digitala mötesplatser.
- Utveckla arbetet med "Läget" till flera konstformer.
- Utveckla arbetet med Kultur i vården i samverkan med den medicinska vården.
- Utveckla arbetet med biblioterapi i länet med sjukhusbiblioteket som resurs.
- Utveckla samordning av kulturstöd för Kultur för och med äldre i Västmanland.

5 I Västmanland finns goda förutsättningar för professionella kulturskapare att bo, verka och utvecklas

Det konstnärliga skapandet är en förutsättning för ett dynamiskt kulturliv och ett växande kulturföretagande. I Västmanland är de professionella kulturskaparna synliga, uppmärksammade och ges förutsättningar för att driva utvecklingsfrågor.

Professionella kulturskapare är betydelsefulla för ett rikt kulturliv, och finns inom alla konstarter och arbetar enskilt och i grupper. De arbetar ofta både lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Det behöver finnas förutsättningar på kommunal och regional nivå för kulturskapare och fria grupper ska ges förutsättningar att verka i länet.

5.1 Kulturella och kreativa näringar (KKN)

Med kulturella och kreativa näringar avser Region Västmanland branscherna arkitektur, form och design, film, fotografi, bild, slöjd, mode, litteratur, musik, scenkonst, måltid, spel och media, turism och besöksnäring samt upplevelsebaserat lärande.

Företag och entreprenörer som bygger sin verksamhet på kultur och kreativitet representerar viktiga näringar för Västmanland. Genom sin koppling till det kulturella fältet bidrar dessa aktörer starkt till Västmanlands attraktivitet, livsmiljö och samhällsutveckling. Med sin erfarenhet och kompetens har de professionella kulturskaparna mycket att tillföra kulturverksamheter och kulturlivet i stort. En god samverkan förutsätter att kulturverksamheterna uppmuntrar till samarbeten och arbetar gränsöverskridande.

- Synliggöra professionella kulturskapares betydelse för Kulturella och kreativa näringar i Västmanland, och stödja initiativ som kan bidra till att utveckla näringen.
- Långsiktigt formalisera och utveckla konstområdesövergripande dialoger med länets professionella kulturskapare.

Inventering av professionella kulturskapares förutsättningar och arbetsvillkor

Insatser för att skapa goda villkor för professionella kulturskapare är en prioriterad del av den nationella kulturpolitiken. Begreppet *professionella kulturskapare* innefattar upphovspersoner och kulturskapare inom samtliga konstområden. De olika kulturskaparna har många likheter i fråga om de utmaningar de ställs inför

utifrån de rådande samhällsförändringarna som bland annat digitalisering och globalisering.

Förutsättningarna att utöva konstnärlig verksamhet skiljer sig åt mellan olika delar av landet och kulturskaparna är i huvudsak koncentrerade till storstadsområdena. För att få en tydlig bild av kulturskaparnas möjligheter att verka i länet är det värdefullt att göra en kartläggning som kopplas till den nationella utredningen om konstnärernas villkor (Dir 2016:93).

- kartlägga professionella kulturskapare förutsättningar att bo, verka och utvecklas i länet.

1% regeln

Den offentliga konsten, som alla har tillgång till och är skattefinansierad, är en del av vårt demokratiska samhälle. 1% regeln anger att en procent vid ny-, om- och tillbyggnad ska avsättas för konstnärlig gestaltning. Konstsatsningar är identitetsskapande för samhället samtidigt som de stimulerar sinnesupplevelser och tänkande. 1% regeln möjliggör också för uppdrag till kulturskapare inom bild-formområdet. Regionen stödjer en utveckling av 1 % regeln. Varje kommun avgör själva vilka möjligheter man har att införa detta arbetssätt.

- Stäva efter att 1% regeln tillämpas i Västmanland.

MU avtalet

MU-avtalet kallas ramavtalet för konstnärers ersättning för medverkan vid utställningar. Det tecknades mellan staten och Konstnärernas Riksorganisation, Sveriges Konsthantverkare och Industriformgivare, Svenska Fotografers förbund och Svenska Tecknare och trädde i kraft 2009. Avtalets syfte är att skapa bättre förutsättningar för bild- och formkonstnärer att få betalt för utfört arbete. MU-avtalet är bindande för statliga institutioner men principerna bör vara vägledande för andra arrangörer med offentlig finansiering. Konstnärerna ska få skäliga ersättningar för konstnärens omkostnader och för den tid konstnären har arbetat med tex en utställning. MU avtalet tillämpas på Västerås Konstmuseum och Västmanlands länsmuseum.

- Informations och utbildningsinsatser rörande MU-avtalet genomförs för institutioner, kommuner och kulturskapare.

Kulturstöd

Regionen och kommunerna har möjlighet att bevilja bidrag till organisationer och föreningar. Många professionella kulturskapare driver verksamheten i olika företagsformer som är beroende av lokala, regionala och statliga stöd för utveckling av sin verksamhet. De traditionella stöden gör det svårt för professionella kulturskapare att kunna ta del av bidrag till olika kulturprojekt på grund av deras företagsform.

- Fortsätta stödja kulturella och kreativa projekt med delfinansiering av statliga regionala utvecklingsmedel (1:1 medel).
- Undersöka möjligheter för stöd till kulturella och kreativa näringar (KKN).
- Undersöka samordning av kulturstöd i region och kommunerna.

5.2 Mötesplatser för professionella kulturskapare

Utveckla befintliga och nya mötesplatser där företagare, entreprenörer och aktörer inom kultursektorn samt företrädare för den offentliga sektorn möts. Genom dessa möten skapas förutsättningar för nya samarbeten och samverkan mellan aktörer.

Kulturpitchen är en offentlig mötesplats som det regionala arrangörsnätverket erbjuder. Arrangörerna pitchar sina arrangemang för en panel som består av representanter från kultur-, näringsliv- och civilsamhällssektorn. Kulturpitchen hjälper arrangörer att förmedla sin idé och samtidigt så får arrangören förslag på utveckling och samarbeten. Kulturpitchen sker inför publik som också har möjlighet att komma med inspel.

- Anpassa kulturpitchen så att den ligger i anslutning till ansökningstid för kulturella och kreativa projektstöd.
- Utveckla befintliga och skapa nya mötesplatser för professionella kulturskapare, te x kulturlivsfrukostar.

I Västmanland finns goda förutsättningar för professionella kulturskapare att bo, verka och utvecklas Utvecklingsområden 2019-2022

- Synliggöra professionella kulturskapers betydelse för Kulturella och kreativa näringar i Västmanland, och stödja initiativ som kan bidra till att utveckla näringen.
- Långsiktigt formalisera konstområdesövergripande dialoger med länets professionella kulturskapare.
- kartlägga professionella kulturskapare förutsättningar att bo, verka och utvecklas i länet.
- Stäva efter att 1% regeln tillämpas i Västmanland.
- Informations och utbildningsinsatser rörande MU-avtalet genomförs för institutioner, kommuner och kulturskapare.
- Fortsätta stödja kulturella och kreativa projekt med delfinansiering av statliga regionala utvecklingsmedel (1:1 medel).
- Undersöka möjligheter för stöd till kulturella och kreativa näringar (KKN).
- Undersöka samordning av kulturstöd i region och kommunerna.
- Anpassa kulturpitchen så att den ligger i anslutning till ansökningstid för kulturella och kreativa projektstöd.
- Utveckla befintliga och skapa nya mötesplatser för professionella kulturskapare, te x kulturlivsfrukostar.

6 I Västmanland är kulturen en del av det vardagliga livet

Alla människor ska ha lika rättigheter och möjligheter till kulturupplevelser och till att skapa kultur oavsett kön, etnisk och religiös tillhörighet, socioekonomiska villkor, sexuell läggning, funktionsnedsättning, bostadsort eller ålder.

6.1 Arrangörer

Arrangörer är viktiga för den kulturella infrastrukturen i hela länet. Om kulturlivet ska vara tillgängligt för alla är arrangörerna helt avgörande för att konsten ska nå till publiken. Utan ett fungerande och väl utvecklat arrangörskap, med stark lokal förankring, blir det svårt att nå ut med ett kulturutbud till en publik i hela länet. Därför är det av största vikt att arrangörerna kan verka och utvecklas i vår region. Arrangörerna och samlingslokalhållarna är en förutsättning för att kulturen ska kunna få den plats den behöver och för publikens möjlighet att ta del av upplevelser. Arrangörerna är också en viktig del i civilsamhället och har en roll i vår sociala ekonomi. Ett välutvecklat arrangörsled stärker demokrati och möjliggör ett kulturliv med jämställdhet och mångfald. För en kommun är arrangörerna en viktig resurs för platsens attraktionskraft och tillväxt.

Arrangörer efterfrågar mer och andra resurser för uppstart och bibehållen kontinuitet i sin verksamhet. Detta utmanar dagens system, något som offentliga förvaltningar och bidragsgivare kommer att behöva förhålla sig till. Samtidigt bör regionen verka för och ställa krav kring ett jämställt kulturliv.

I Västmanland finns ett regionalt arrangörsnätverk som består av de regionala kulturinstitutionerna och verksamheterna. Arrangörsnätverket arbetar och samverkar kring fortbildningsinsatser för kulturarrangörer samt skapar mötesplatser för erfarenhetsutbyten. Genom gemensamma fortbildningar för länets arrangörer säkerställs förutsättningarna för kulturupplevelser på lång sikt och uppmärksammar möjligheter att utveckla och ta hand om nya publikgrupper. Arrangörsnätverket arbetar strategiskt med att främja arrangörsutveckling genom en gemensam och välkänd infrastruktur. Arrangörsnätverket möjliggör för mötesplatser för arrangörer som Kulturpitch och kulturlivsfrukostar. Arrangörsnätverket är referensgrupp för de regionala arrangörsstöden.

- Utveckla infrastrukturen för arrangörer i länet genom kompetenshöjande insatser.
- Utveckla samordning av kulturstöd till arrangörer där arrangörsnätverket är referensgrupp.
- Genomföra en kartläggning av tillgängliga lokaler för arrangemang.

Ett kulturliv för alla

I Västmanland finns flera mycket goda exempel på samverkan mellan de regionala kulturinstitutionerna och civilsamhället. Modellen för samverkan inom musik-, teater och konstområdet "Ett kulturliv för alla" är en mycket framgångsrik modell för delaktighet i utvecklingen av det lokala musik, teater och konstområdet i länets samtliga kommuner.

- Utveckla samverkan mellan Ett Kulturliv för alla, musik, teater och konst.

6.2 Föreningsliv och Ideell sektor

Civilsamhället är en förutsättning för ett levande kulturliv. Både föreningsliv, lösa nätverk och enskilda eldsjälar är viktiga kulturbärare i länet. Amatörkultur och det ideella arrangörskapet bidrar med ökade möjligheter till kulturupplevelser och eget skapande.

- Främja kompetensutveckling och skapa plattformar för erfarenhetsutbyte och en kontinuerlig dialog med civilsamhällets organisationer.

Folkbildning, folkhögskolor och studieförbund

Statens syften med stödet till folkbildningen är att:

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin
- bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället
- bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Statens fyra syften med folkbildning har genomslag både regionalt och lokalt. Detta innebär att folkbildningen är en viktig aktör i samhällsutvecklingen. Folkbildningen i Västmanland verkar inom kultur, besöksnäring, integration och arbetsmarknadsfrågor.

I länet finns det fyra folkhögskolor, Bergslagens folkhögskola i Norberg, Hästsportens folkhögskola i Hallstahammar, Tärna folkhögskola i Sala, samt Västerås folkhögskola som även har en filial i Köping. Region Västmanland är huvudman för Tärna folkhögskola och de övriga folkhögskolorna är RIO (rörelsedrivna). Alla folkhögskolor arbetar även med distansundervisning.

Regionen ger stöd till Västmanlands läns bildningsförbund och till studieförbundens distriktsorganisationer. I Västmanland samverkar folkbildningen, civilsamhället, regionen och länsstyrelsen.

- Slutföra arbetet med en regional överenskommelse (RÖK) mellan det offentliga och civilsamhället i Västmanland.

Spelkultur

Idag är spel en vanlig fritidssysselsättning inte bara bland barn och ungdomar utan även bland vuxna. Inom begreppet spelkultur ryms olika former av spel och spelrelaterade grenar såsom digitala spel, lajv, brädspel, rollspel, cosplay och fantastik. Det är en interaktiv kulturform där deltagarna samtidigt kan vara både åskådare och medskapare. Spelkulturen är också ofta genreöverskridande och det finns naturliga beröringspunkter med traditionella kulturuttryck som slöjd, teater, film, musik, litteratur och kulturarv. Spel kan även användas som ett pedagogiskt verktyg och skapa nya arbetstillfällen. Spelföreningar är idag viktiga kulturskapare kulturaktörer i länet och samverkan mellan dessa och andra kulturverksamheter bör utvecklas.

- Lyfta spelkulturen som en egen kulturyttring.

Kultur och idrott

Region Västmanland och de olika kulturverksamheterna har en nära samverkan med idrottsrörelsen i Västmanland. I projektet "Läget" som utgår från Liv och Hälsa ung har det skapats gemensamma aktiviteter där kulturen blivit en del av idrotten, te x läsprojekt i stallet, utställning Idrott hjärta kultur som visades på läns museet. Föreställningen Rapport från ett omklädningsrum producerades av Västmanlands Teater i samverkan med SISU Idrottsutbildarna och Hallstahammar kommun och turnerade i omklädningsrum i hela länet. Kultur och idrott främjar god hälsa för alla länsinvånare.

- Skapa gemensamma mötesplatser och evenemang där kultur och idrott möts.
- Utveckla gemensamma samarbeten som stärker både kulturen och idrotten.

6.3 Kulturens arenor och mötesplatser

I de dialoger som förts i de lokala samråden har behovet av mötesplatser lyfts fram. Det behövs mötesplatser för olika kulturverksamheter som finns nära invånarna. Några viktiga lokalhållare i länet är exempelvis Folkets Hus och Parker, Våra gårdar, Bygdegårdarna, Hembygdsföreningarna, Svenska kyrkan och andra samfund.

Föreningsdrivna, allmänna samlingslokaler

Föreningsdrivna, allmänna samlingslokaler i länet, utgör en viktig infrastruktur för kultur, bildning och demokrati. De är en nödvändig förutsättning för ett levande kulturliv i hela länet där invånarna kan uppleva och medskapa med god geografisk tillgänglighet och egenmakt. De allmänna samlingslokalerna är demokratiska mötesplatser som idag används till varierande verksamhet, olika typer av kulturarrangemang, möten, folkbildning, bio, loppisar, fester, meetings och mycket mer.

- Undersöka förutsättningarna för att stödja de föreningsdrivna, allmänna samlingslokalerna som arrangörer.

Hembygdsföreningar

Hembygdsföreningarna samverkar genom Västmanlands Hembygdsförbund som består av 50 lokala föreningar med närmare 10 000 medlemmar. De lokala hembygdsföreningarna lägger årligen ner över 110 000 timmar ideellt arbete för att ta hand om samlingar och genomföra arrangemang. De lokala hembygdsföreningarna är viktiga kulturarrangörer och bevarare av kulturarvet.

- Främja utvecklingen av hembygdsföreningarna som kulturarrangörer och hembygdsgårdar och hembygdsmuseer som turistmål.

Folkbiblioteken

Folkbiblioteken är den största kulturinstitutionen i länet och den som flest invånare tar del av i sitt vardagliga liv. Biblioteken är redan idag viktiga kulturarenor i lokalsamhället och det är viktigt att de fortsätter utvecklas för att nå fler på nya sätt.

Biblioteken är en naturlig del av många människors liv, de är till för alla och används av invånare i alla åldrar och livssituationer.

- Främja utvecklingen av folkbiblioteken som demokratiska mötesplatser.

I Västmanland är kulturen en del av det vardagliga livet Utvecklingsområden 2019-2022

- Utveckla infrastrukturen för arrangörer i länet genom kompetenshöjande insatser.
- Utveckla samordning av kulturstöd till arrangörer där arrangörsnätverket är referensgrupp.
- Genomföra en kartläggning av tillgängliga lokaler för arrangemang.
- Utveckla samverkan mellan Ett Kulturliv för alla, musik, teater och konst.
- Främja kompetensutveckling och skapa plattformar för erfarenhetsutbyte och en kontinuerlig dialog med civilsamhällets organisationer.
- Slutföra arbetet med en regional överenskommelse (RÖK) mellan det offentliga och civilsamhället i Västmanland.
- Lyfta spelkulturen som en egen kulturyttring.
- Skapa gemensamma mötesplatser och evenemang där kultur och idrott möts.
- Utveckla gemensamma samarbeten som stärker både kulturen och idrotten.
- Undersöka förutsättningarna för att stödja de föreningsdrivna, allmänna samlingslokalerna som arrangörer.
- Främja utvecklingen av hembygdsföreningarna som kulturarrangörer och hembygdsgårdar och hembygdsmuseer som turistmål.
- Främja utvecklingen av folkbiblioteken som demokratiska mötesplatser.

7 I Västmanland har alla barn och unga tillgång till ett rikt kulturliv och möjlighet till eget skapande

Kultur för och med barn och unga är prioriterat inom alla kulturverksamheter. Med detta menas att kulturlivet ska utvecklas med särskilt fokus på barns och ungas rätt till kultur. Genom kulturens kraft ges barn och unga i Västmanland en möjlighet att växa genom att få tillgång till ett brett kulturutbud med hög kvalitet där de både får ta del av kultur och själva vara aktivt skapande. Konst och kultur ger förutsättningar för delaktighet, utveckling och sammanhang.

FN:s barnkonvention

De prioriteringar i kulturplanen som gäller barn och unga tar sin utgångspunkt i FN:s konvention om barns rättigheter: "Barn har rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet, och samhället ska uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet samt för rekreations- och fritidsverksamhet". Barnkonventionen betonar också barns och ungas rätt att uttrycka sina åsikter och att få vara delaktiga i frågor som rör barn och unga.

Regionalt barn- och ungukulturnätverk

Nätverket arbetar strategisk för att skapa bra förutsättningar för barn och ungas rätt till kultur i Västmanlands län. Region Västmanland, Kulturutveckling samordnar nätverket och ansvarar för att nätverksmöten genomförs kontinuerligt. Representanterna som ingår i nätverket leder eller ansvarar på något sätt för arbetet med barns- och ungas rätt till kultur i sin kommun/organisation, eller har en samordnande funktion.

- Verka för att kommunerna söker nationella medel för kultur i förskola och skola.
- Utveckla en kreativ mötesplats där barnen och personalen kan möta aktiva kulturpedagoger inom olika kulturområden. En plats som de kan återvända till regelbundet.

Regional Kulturgaranti för barn och unga

Utgångspunkten är att alla barn och unga i Västmanlands län ska erbjudas ett likvärdigt utbud av god kvalitet, och många kulturyttringar. Regionen, kommuner, kulturverksamheter och professionella kulturskapare kan tillsammans skapa förutsättningar för barns och ungas rätt till kultur.

- Undersöka förutsättningar för en regional kulturgaranti som ska öka tillgången till professionell kultur för förskolor, skolor och gymnasium.

Kulturpedagogik

Fantasi, kreativitet och kritiskt tänkande är förmågor som är avgörande för vår samhällsutveckling. Att ge möjlighet för barn och unga att pedagogiskt möta de olika konstformerna ger ett bredare perspektiv på samtiden. Kulturpedagogik handlar om att se, analysera och skapa, dvs kulturell kompetens, kritisk kompetens och kreativ kompetens. Inom alla dessa kompetenser behöver barn och unga ges möjlighet att utforska sin egen värld, sitt eget intresse och sin egen fantasi.

- Utveckla pedagogiskt arbete inom olika konst- och kulturformer.

Ung kultur

Kulturutveckling ung arbetar gemensamt med länets kommuner samt civilsamhälle för att skapa bra förutsättningar för unga i Västmanland att uppleva, arrangera och skapa kultur. Målet är att ge alla unga i länet möjlighet att växa och få tillgång till ett brett kulturutbud, att själva vara aktivt skapande och arrangörer samt att det finns mötesplatser och infrastruktur för detta. Region Västmanland arbetar med Ung Kultur Möts (UKM) som en metod för att skapa delaktighet inom kulturområdet. För att stimulera och öka unga och unga vuxnas inflytande och delaktighet i det offentligt finansierade kulturlivet undersöka möjligheter för ett ungt mentorskap likt Region Skånes modell Ung kraft. Syftet är att sätta fokus på ungas och unga vuxnas kulturskapande, att stimulera kulturverksamheternas arbete med åldersgruppen och att främja utbud och verksamhet som är angelägen och relevant för målgruppen.

- Utveckla befintliga eller nya mötesplatser (fysiska & digitala) där barn och unga är, där kulturen och kreativiteten får ta plats.
- Utveckla UKM som metod genom samhandling med andra aktörer.
- Utveckla ett mentorskap för unga.
- Undersöka förutsättningar för kulturstöd till unga.

Regional Kulturskola

Kommunerna i Västmanland har en hög ambition vad gäller musik- och kulturskolan och vill satsa ännu mer än idag för att möjliggöra för fler att ta del av verksamheten. Musik- och kulturskolor har under de senaste fyra åren byggt upp en samverkansmodell som går under namnet Regional kulturskola i Västmanland. Samarbetet har resulterat i ett antal gemensamma elevprojekt där barn och unga från olika delar av länet har deltagit. Nya nätverk har skapats mellan lärare och flera gemensamma fortbildningsdagar har genomförts. Arbetet med Regional kulturskola har skapat en infrastruktur i länet och det har byggts upp fungerande nätverk och samverkansarenor.

- Vidareutveckla Regional Kulturskola i Västmanland.
- Fortsatt gemensam finansiering, region och kommuner 2019 – 2022.

I Västmanland har alla barn och unga tillgång till ett rikt kulturliv och möjlighet till eget skapande
Utvecklingsområden 2019-2022

- Verka för att kommunerna söker nationella medel för kultur i förskola och skola.
- Utveckla en kreativ mötesplats där barnen och personalen kan möta aktiva kulturpedagoger inom olika kulturområden. En plats som de kan återvända till regelbundet.
- Undersöka förutsättningar för en regional kulturgaranti som ska öka tillgången till professionell kultur för förskolor, skolor och gymnasium.
- Utveckla pedagogiskt arbete inom olika konst- och kulturformer.
- Utveckla befintliga eller nya mötesplatser (fysiska & digitala) där barn och unga är, där kulturen och kreativiteten får ta plats.
- Utveckla UKM som metod genom samhandling med andra aktörer.
- Utveckla ett mentorskap för unga.
- Undersöka förutsättningar för kulturstöd till unga.
- Vidareutveckla Regional Kulturskola i Västmanland.
- Fortsatt gemensam finansiering, region och kommuner 2019 – 2022.

8 I Västmanland är kulturverksamheterna tillgängliga

Regeringsformen § 2 slår fast att den enskildes kulturella välfärd ska vara ett av tre grundläggande mål för den offentliga verksamheten. För att möjliggöra det bör tillgängligheten till konst och kultur inte vara beroende av var man bor. Kommuner och regioner som vill följa vår grundlag bör därför erbjuda invånarna konst och kultur av hög kvalitet och möjliggöra ett aktivt deltagande genom att öka tillgängligheten.

All regional kulturverksamhet ska ha en god geografisk spridning i länet och god tillgänglighet. Jämställdhet och likabehandling ska beaktas i alla beslut och säkerställa likvärdiga möjligheter till inflytande och delaktighet, till kulturupplevelser och till eget skapande. Funktionsnedsättning ska inte vara ett hinder för att delta i det västmanländska kulturlivet.

8.1 Geografisk spridning

All regional kulturverksamhet ska ha en god geografisk spridning i länet. Detta har betydelse för invånarnas närhet och tillgänglighet till de olika kulturverksamheterna. Samtliga regionala kulturverksamheter ska på olika sätt arbeta med att överbrygga avstånden och vara aktiva i samtliga länets kommuner.

Det ska vara lätt att ta sig till kulturverksamheterna. Kulturbussar och subventionerade tågresor skapar förutsättningar för invånare att ta sig till olika platser.

- Undersöka förutsättningar för kulturreSOR i länet till olika kulturaktiviteter tillsammans med Västmanlands lokaltrafik.

8.2 Öka tillgängligheten för människor med funktionsnedsättning

Kultur ska vara tillgänglig för alla. Såväl institutioner, fria grupper och andra kulturarrangörer har behov av att se över verksamhet, lokaler och information för att alla ska kunna ta del av kultur. Att identifiera och undanröja synliga och osynliga hinder är nödvändigt för att fler ska få tillgång till kulturutbudet.

Tillgänglighetsperspektivet ska integreras i all verksamhet. Ökad tillgänglighet handlar om den demokratiska rätten för alla att röra sig fritt och verka i samhället – utan diskriminering och utanförskap. Tillgänglighet kan delas in i fysisk tillgänglighet och tillgänglig information och kommunikation. Tillgängliga lokaler utestänger ingen. Offentliga verksamheters lokaler ska vara tillgängliga för alla oavsett funktionsförmåga. Samtliga organisationer som arrangerar publik verksamhet ska ha välplacerade skyltar med tydlig text så att de med nedsatt syn kan hitta rätt i byggnaden samt information om tillgängligheten till sin publika verksamhet eller sitt arrangemang på sin webbplats, de sociala medier eller fristående evenemangskalendrar som används. Tillgänglig information handlar om att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att kommunicera med och att ta del av kulturverksamheters information.

Syntolkning är en viktig förutsättning för att personer med synnedsättning ska kunna ta del av länets kulturutbud som till exempel film, teater eller konst. Varje termin tas ett program med syntolkad kultur fram av länets arrangörer, det vill säga kulturinstitutioner, teaterföreningar och biografer i samråd med representanter för personer med synnedsättning. Arbetet samordnas av Region Västmanland.

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska vara vägledande. Mångfald ska vara normen.

- Utveckla att fler kulturformer erbjuder syntolkning eller annan tillgänglighetsanpassning.

I Västmanland är kulturverksamheterna tillgängliga Utvecklingsområden 2019-2022

- Undersöka förutsättningar för kulturreSOR i länet till olika kulturaktiviteter tillsammans med Västmanlands lokaltrafik.
- Utveckla att fler kulturformer erbjuder syntolkning eller annan tillgänglighetsanpassning.

9 Organisation och infrastruktur inom kulturområdet i Västmanland

9.1 Regional utveckling

Regionbildningen 1 januari 2017 innebär nya förbättrade förutsättningar för det regionala utvecklingsarbetet i länet. I en nära dialog med kommuner, företag, ideella föreningar, Mälardalens högskola, Länsstyrelsen och andra statliga myndigheter tar regionen ansvar för gemensamma mål och strategier för Region Västmanland.

I Västmanland finns det regionala kulturverksamheter som har i uppdrag att tillgängliggöra kultur i hela länet samt vara en utvecklande resurs inom sitt verksamhetsområde. Dessa är idag Kommunalförbunden Västmanlandsmusiken och Västmanlands Teater. Regionen driver Västmanlands läns museum och ansvarar för Kulturutveckling inom bibliotek, litteratur, läsfrämjande, film, bild och form samt barn och ungdokument. Västmanlands läns hemslojdsförbund och Arkiv Västmanland drivs i föreningsform.

Alla verksamheter har uppdrag att samordna, förmedla och bygga kunskap kring sin konstform eller sitt verksamhetsområde och genomföra insatser i linje med de kulturpolitiska utgångspunkterna.

9.2 Region och kommuner i samverkan

Kultursamverkansmodellen är exempel på flernivåstyre där EU, staten, regionen och kommunerna har olika roller, men också olika verktyg. Varje kommun bestämmer själv över ambitionen i sitt lokala kulturliv, men genom kultursamverkansmodellen ska Region Västmanland och kommunerna samråda, samverka och samhandla med olika kulturskapare för att tillsammans utveckla kulturområdet.

Kulturverksamhet som drivs av kommunen utgör en stor del av länets samlade kulturliv. I kommunerna finns de verksamheter och organisationer som tillgängliggör kultur till allmänheten oavsett huvudman eller organisationsform, som exempelvis bibliotek, skolor, vårdboenden, kulturskolor, scener, allmänna samlingslokaler och replokaler.

När Västmanland bildade region 2017 bildades en struktur för samverkan och samhandling mellan regionen och kommunerna.

En strategisk regional beredning, SRB, finns mellan länets kommuner och regionen. Där sker information, samråd, och samverkan i frågor som är av gemensamt intresse och som anges nedan:

- Samråda, samordna och lämna förslag i frågor som är strategiska och viktiga för regionens utveckling och som regionen ansvarar för.

- Samråda, samordna och lämna förslag i de frågor som är av betydelse för länets utveckling och där regionen och kommunerna har sitt respektive ansvar.
- Vara ett forum för kommunal och regional omvärlds- och intressebevakning.

Från 2017 finns det tre politiska Samverkansgrupper – Äldre, Barn och Unga samt Kultur och idrott. Grupperna ska hantera regionala gränsöverskridande frågor inom sina respektive områden samt vara en arena för lärande och erfarenhetsutbyte. I samverkansgrupperna finns ledamöter från regionen och länets samtliga kommuner.

9.3 Dialog för samverkan

Regionen stödjer den kulturpolitiska dialogen i länet genom att hålla i olika nätverk och skapa mötesplatser för dialog.

- Samverkansgrupp Kultur och idrott med politiska representanter från regionen och samtliga länets kommuner.
- Kultur och fritidschefsnätverk med representanter för de regionala kulturverksamheterna som ingår i samverkansmodellen.
- Dialog med professionella kulturskapare och ideell sektor.
- Nätverksträffar för olika intressegrupper, kulturområden och inom olika utvecklingsområden.
- Kulturting i samverkan med de angränsande länen.

10 Genomförande och uppföljning

Region Västmanland ansvarar för genomförande och uppföljning av regionala uppdrag till kulturverksamheterna, liksom för fördelningen av de statliga verksamhetsbidragen.

I Region Västmanland pågår en ständig utveckling och utvärdering av såväl kvalitets- som resultatmått för de regionala kulturverksamheterna samt för folkbildning och föreningsliv.

Regionen ansvarar för Västmanlands läns museum och Kulturutveckling inom bibliotek, litteratur, läsfrämjande, film, bild och form samt barn och ungekultur. Dessa verksamheter beskrivs i verksamhetsplaner och följs upp i regionens verksamhetsuppföljning.

Kommunalförbunden Västmanlandsmusiken och Västmanlands Teater drivs tillsammans med Västerås stad med förbundsordning och årliga överenskommelser som följs upp av huvudmännen gemensamt.

Västmanlands läns hemslöjdsförbund och Arkiv Västmanland drivs i föreningsform och det skrivs fleråriga överenskommelser utifrån antagen regional kulturplan

Varje år redovisar regionen till Statens Kulturråd hur de statliga medlen har använts och vilka effekter som har uppnåtts. Redovisningen består av en kvalitativ uppföljning och en kvantitativ uppföljning.

11 DEL 2 – Regionala Kulturverksamheter

I Förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet finns bestämmelser om fördelning av vissa stadsbidrag till regional kulturverksamhet. Fördelningen av statsbidraget ska bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås samt ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer. Regionen ska ansvara för att bidragsgivningen enligt denna förordning främjar en god tillgång för länets invånare till

1. professionell teater-, dans- och musikverksamhet,
2. museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete,
3. biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet,
4. professionell bild- och formverksamhet,
5. regional enskild arkivverksamhet,
6. filmkulturell verksamhet, och
7. främjande av hemslojd

12 Västmanlands Teater

Västmanlands Teater är ett kommunalförbund med Region Västmanland (51%) och Västerås stad (49%) som medlemmar. Teaterns uppdrag är att producera, arrangera och stödja teaterverksamhet i Västmanlands län.

Kärnverksamheten är att producera föreställningar för barn, unga och vuxna. Teatern erbjuder skolor och teaterföreningar produktioner som kan turnera i länet och länets invånare erbjuds kostnadsfri transport till utvalda föreställningar som spelas i teaterhuset i Västerås. För att ge invånarna en större bredd i repertoaren kompletteras de egenproducerade föreställningarna med gästspel som är både nationella och internationella. De internationella föreställningarna är ibland på andra språk än svenska för att nå fler målgrupper.

På Västmanlands Teater står publiken i centrum. Inriktningen är en bred teater med förankring hos hela länets befolkning, en teater som samtidigt vågar utmana, problematisera och skapa konstnärlig förnyelse. Teaterns konstnärliga vision är att vidga teaterbegreppet. Teatern ska pröva och ompröva sin roll och aktualitet i samhället och samtiden: teater på olika platser och i olika former, teater som blandar konstformer och utforskar det sceniska berättandets komponenter. Västmanlands Teater ska vara en av Sveriges mest intressanta teatrar.

Västmanlands Teater har under 2015 – 2018 ökat sin publik, och nått nya publikgrupper. Utökad parkteater, fria bussresor från regionen och ökad medverkan på kulturdagar och festivaler i länet har sänkt trösklarna.

Teatern har också genomfört ett samarbete med Cirkus Cirkör som syftat till att sprida nycirkus i Sverige. Genom verksamhetsutveckling och förankringsarbete vill teatern fortsätta öka publikens känsla av delaktighet och tillhörighet.

Ett av teaterns uppdrag är att utveckla insatserna för barns och ungas rätt till kultur. Barn och unga är därmed ett prioriterat område och stora satsningar på barn- och ungdomsteater görs. Ett publikutvecklingsprojekt har skapat en tydligare struktur i kontakten med regionens skolor och arrangörer.

Teatern erbjuder fria transporter till alla föreställningar i teaterhuset, och arbetar pedagogiskt gentemot skolan. Teatern är med och finansierar förskolescenen Bullan, och skapar kultur i utsatta områden genom projekt som föreställningen Resan Hem.

Teaterkonsulenten är en resurs för länets tio kommuner och dess teaterverksamhet, både offentlig och skolteater, både i arrangemang av kommunerna själva och av civilsamhället, dvs. ideella organisationer. Projektet En Kultur För Alla Teater är etablerat och ger teatern möjlighet att stödja arrangörer och teatergrupper till ett ökat teaterutbud i länet.

Västmanland och Västerås kan sägas vara centrum för landets amatörteatrar. Genom amatörteaterkonsulentens arbete spelar Västmanlands Teater en stor roll för amatörteatrarna och deras 1100 medlemmar.

Genom den gemensamma programtidningen, genom att arrangera utbudsdagar genom att bidra med resurser i form av stöd, konsultation, viss marknadsföring, samordning, ekonomi, personal samt genom amatör- och teaterkonsulenternas övriga arbete, är Västmanlands Teater en naturlig samarbetspart för länets aktörer.

Teatern har tillgång till resurser, kunskap och kompetens som är värdefulla för andra aktörer inom kulturområdet i länet och därför är en av teaterns målsättningar att vara ett nav för scenkonsten i Västmanland.

Riksteaterföreningarna, Västmanlands Teater och de fria professionella teatrarna i länet ska komplettera varandra för länets olika arrangörer och visa på en framtida förnyelse av teaterutbudet.

Projektet En Kultur För Alla Teater är etablerat och ger teatern möjlighet att stödja arrangörer och teatergrupper till ett ökat teaterutbud i länet.

12.1 Västmanlands Teaters prioriteringar 2019-2022

- Fortsätta utveckla teaterhuset till en modern mötesplats för länets invånare, där själva teaterupplevelsen kan kompletteras med diskussioner, utställningar, konserter, mat och dryck.

- Verka för ökat antal konstnärlig personal.
- Utveckla den tekniska bemanningen för att göra föreställningsverksamheten i Västerås och på turné stabilare och mindre störningskänslig.
- Fortsätta utveckla Västmanlands Teater som en viktig komponent i regionens attraktionskraft.
- Fortsätta hitta synergier genom att utveckla samarbetet med andra professionell kulturskapare, på olika nivåer i regionen.
- Utveckla arbetet med att bli ett kompetenscentrum för länet vad gäller scenkonst. Erbjud kompetensutveckling för arrangörer, lärare, skolpersonal, och möta de fria teatergrupperna i ämnen allt från teatersamtal till teknikutveckling.
- Utveckla regional samordning och arrangörsstöd för länets skolteater i samarbete med regionen, kommunerna sakkunniga och övriga teaterproducenter.
- Utveckla möjligheter för digitala sändningar av teaterföreställningar.
- Öka tillgängligheten till teaterns utbud för personer med olika funktionsnedsättningar.

13 Västmanlandsmusiken

Västmanlandsmusiken är ett kommunalförbund med Västerås stad (90 %) och Region Västmanland (10 %) som medlemmar. Västmanlandsmusiken finns till stöd för musik- och danslivet i Västmanland.

Västerås Sinfonietta, regional musik och dans samt Västerås Konserthus erbjuder upplevelser av levande musik och dans. Konserterna och föreställningarna har en genremässig bredd och en hög konstnärlig nivå.

Verksamheten bedrivs i alla kommuner i länet och ger stöd till arrangörsföreningar, konserter med professionella frilansmusiker och evenemang.

Västmanlandsmusikens samarbetsmodell Ett kulturliv för alla, musik är en arbetsform där dialogen är central och verksamheten i länets kommuner finansieras gemensamt av respektive kommun och Västmanlandsmusiken. Tillsammans med kommunens tjänstemän och föreningar skapas programråd i varje kommun. Programråden är det beslutande organet för konserter och föreställningar som sker inom Ett kulturliv för alla, musik.

Västmanlandsmusiken ger också direkta verksamhetsbidrag till en rad musik- och kulturföreningar, liksom riktat stöd till festivaler och olika initiativ inom musik- och dansområdet.

Västerås Sinfonietta är en kammarorkester med 33 musiker som är anställda på deltid (60 %). Orkestern har en stark lokal förankring.

Västerås Konserthus har en balans mellan spets, bredd och lokal förankring som är unik i Sverige. Huset är ett lokalt och regionalt kulturhus som erbjuder plats för både lokala arrangörer, egna musiker och professionella gästspel på internationell nivå inom flera olika genrer.

Västmanlandsmusikens verksamhet och långsiktiga utvecklingsarbete utgår från fem fokusområden:

- Konstnärlig utveckling – Kvalitet som berör.
- Konserthuset och andra spelplatser – Levande och tillgängliga spelplatser.
- Medarbetare – Kreativa och motiverade medarbetare.
- Kommunikation – Lockande och slagkraftig.
- Ekonomi och stödprocesser – Mer musik och dans för pengarna.

13.1 Västmanlandsmusikens prioriteringar 2019-2022

- Fortsatt verksamhetsutveckling utifrån ett helhetsperspektiv där all egen programverksamhet är samlad i en konstnärlig avdelning.
- Öka antalet produktioner med egen konstnärlig personal inom barn och unga, äldreomsorg, skolor samt kammarmusikaliskt.
- Verka för ökad tjänstgöringsgrad för de egna konstnärliga medarbetarna.
- Utveckla och fördjupa modellen Ett kulturliv för alla, musik.
- Utveckla samarbetsprojekt/-produktioner med andra samverkansparter på lokal, regional och nationell nivå.
- Utveckla Västerås Sinfonietta konstnärligt genom internationalisering, turnéer och samarbeten med internationella dirigenter och solister.
- Skapa och arrangera konserter och föreställningar inom populärmusik-området.
- Fortsatt utveckling av Västerås Konserthus som en attraktiv plats för festivaler, branschmöten m.m. av nationell betydelse.
- Utveckla möjligheter för digitala sändningar av konserter och föreställningar.

14 Västmanlandsmusiken, dans

Västmanlandsmusiken har det regionala dansuppdraget i länet. Genom att erbjuda publik i Västerås Konserthus och i länet professionella dansföreställningar med nationella och internationella dansare och koreografer kan Västmanlandsmusiken säkra representationen av den samtida dansen i regionen. Särskild omsorg ges dansföreställningar som riktar sig till barn och unga.

Västmanlandsmusiken är en egen part i Dansnät Sverige som inkluderar färdiga föreställningar, samproduktioner och workshops. Västmanlandsmusikens dansverksamhet omfattar professionella dans- och cirkusföreställningar för barn, familj och vuxna i Västerås Konserthus, Västerås stadsdelar och i länet.

Västmanlandsmusiken främjar dansverksamhet som inspirationsdagar, Community Dance, fortbildning och är del av Skapande skola-projekt. Ett residensprogram för dansen och den samtida cirkusen utarbetas för att ytterligare stärka konstformerna, nå nya publikgrupper och utveckla arrangörer.

För att öka tillgängligheten och utbudet av dans- och cirkusföreställningar samt stärka de lokala och regionala nätverken finns behov av dansanpassade spelplatser, arrangörsutveckling samt informationssamordning.

14.1 Västmanlandsmusikens prioriteringar 2019-2022

- Utveckla förutsättningar för arrangörer att presentera dans och samtala kring dansen som konstform.
- Öka samverkan i länet och med danskonsulenter i våra omkringliggande län.
- Utveckla Västmanlands län till en plats för dans- och cirkusresidens mellan institutioner, lokala arrangörer, koreografer och danskonstnärer.
- Skapa och utveckla samarbetsprojekt med aktörer inom professionell dans och cirkus.

15 Västmanlands läns museum

I Västmanlands län finns museer med olika inriktning, uppdrag och omfattning. De drivs som regionala, kommunala, föreningsdrivna eller privata.

Västmanlands läns museum drivs i förvaltning av Region Västmanland och är det enda museet som har hela länet som verksamhets- och ansvarsområde.

Övergripande ska läns museet bidra till ett livskraftigt kulturliv i hela länet, aktivt medverka i samhällsutvecklingen och bidra till en hållbar regional utveckling.

Uppdraget för Västmanlands läns museum är att fördjupa kunskapen om mångfalden i det västmanländska kulturarvet, förmedla och väcka opinion, öka insikten om det förflutna och berika perspektiven på samtiden och framtiden. Med människan i centrum ska läns museet främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning.

Museets insatser är omfattande och riktar sig till alla invånare, med barn och unga som prioriterade målgrupper. Uppgiften är att vara en resurs för länets tio kommuner och bidra till att skapa nya sammanhang, knyta ihop idéer och initiativ samt göra historien synlig i sin rätta miljö. Arbetet i hela länet innebär samverkan med kommuner, föreningar, kulturskapare, lokala entreprenörer och andra aktörer.

Museet ska delta i den fortsatta utvecklingen av arbetsformerna inom Ekomuseum Bergslagen, där arbetet bedrivs i samarbete mellan kommuner, föreningar, ideell verksamhet och professionella.

Västmanlands läns museum ska vara en obunden arena för demokrati där möjligheter ska finnas att föra dialog, reflektera och debattera. Verksamheten ska vara kunskapsbaserad, tillgänglig och bejaka kulturell mångfald samt inbjuda till delaktighet, medskapande, kreativitet och kulturell förnyelse. Aktiviteter ska syfta till att öka ungas inflytande och medverkan. Verksamheten ska vara tillgänglig såväl fysiskt som innehållsmässigt. Behoven hos personer med olika former funktionsvariation ska vara väl tillgodosedda i verksamheten.

Kulturmiljöarbetet inom Läns museet bedrivs i bred samverkan med länsstyrelsen, länets kommuner, civilsamhället och enskilda fastighetsägare. De nationella målen för kulturmiljöarbetet utgör utgångspunkt för läns museets arbete inom kulturmiljöområdet.

De nationella målen för kulturmiljöarbetet är:

- ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas,
- människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön,
- ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser,
- en helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen.

Läns museet har under flera år framgångsrikt arbetat med kulturmiljövårdsarbetet i länets kommuner. Genom trepartssamverkan (läns museet, länsstyrelsen och kommunen) tas nya kunskapsunderlag fram i länets kommuner, som ska resultera i upprättandet av nya kulturmiljöprogram för varje kommun.

Med utgångspunkt i de nationella kulturmiljöpolitiska målen pågår ett arbete tillsammans (kommuner, regionen, svenska kyrkan, museer, arkiv, hembygdsförbund, föreningsliv, länsbildningsförbund och studieförbund) med att ta

fram en gemensam kulturarvsstrategi. Det kommer att vara ett övergripande inriktningsdokument som alla regionala kulturarvsaktörer kan ställa sig bakom.

Länsmuseets lokaler för basutställningar, tillfälliga utställningar, pedagogik och möten samt arkiv och bibliotek finns på Karlsgatan 2 i Västerås. I Västra fabriken i Hallstahammar ligger WestmannaArvet med museets föremålsdepå och fotonegativarkiv, vård- och registreringslokaler samt verkstäder.

Länsmuseet arbetar med utveckling av den digitala infrastrukturen för att skapa ett prioriterat, effektivt och kvalitetssäkrat handhavande samt en säker och hållbar lagring av digital information. Detta arbete är en förutsättning för att göra museets samlingar tillgängliga. Det gäller föremål, kartor och ritningar, arkivhandlingar, fotografiskt material och film.

Länsmuseet delar lokalerna på Karlsgatan 2 med Västerås konstmuseum. Därigenom uppstår naturliga samarbeten mellan museerna och det utvecklas en gemensam mötesplats och kulturscen för konst och kulturarv i länet och staden.

Under 2015-2018 har det pågått ett utvecklingsarbete med att ta fram en gemensam Webbportal, www.kulturarvvastmanland. Webbportalen ska genom samverkan och delaktighet främja att ett levande kulturarv bevaras, används och utvecklas. Arbetet med och finansieringen av portalen är en gemensam angelägenhet för regionen och länets kommuner. Arbetet genomförs i samverkan med ABM-aktörerna (arkiv, bibliotek och museer) i länet.

15.1 Västmanlands läns museums prioriteringar 2019-2022

- Genomföra ett brett pedagogiskt utvecklingsarbete kring länets historia med fokus på barn och unga.
- Utveckla samarbete, nätverk och ökad dialog med länets kulturinstitutioner, museer och andra verksamheter inom musei- och kulturarvsområdet.
- Utveckla och stärka Karlsgatan 2 som mötesplats och kulturscen för konst och kulturarv för länet och staden tillsammans med Västerås Konstmuseum.
- Utveckla www.kulturarvvastmanland - kulturarvsportalen för Västmanland genom ett ökat nätverksarbete mellan regionen, kommunerna, hembygdsrörelsen och andra aktörer.
- Utforska och utveckla hur regionens kulturarv och Västmanlands läns museum kan vara en central aktör för den demokratiska dialogen i regionen.
- Utveckla en strategi och en handlingsplan för hållbar och effektiv digitalisering av verksamheten vid Västmanlands Läns museum.
- Fortsätta att utveckla kulturmiljövårdsarbetet i länets kommuner i samverkansprojekt med länsstyrelsen och respektive kommun.

- Ta fram en gemensam kulturarvsstrategi tillsammans med länsstyrelsen och länets regionala kulturarvsaktörer.

16 Kulturutveckling, bibliotek

Den regionala biblioteksverksamheten drivs i förvaltning av Region Västmanland och främjar folkbibliotekens samarbete, kunskapsutveckling och kvalitet. Det övergripande målet är att ge stöd till folkbiblioteken i länet så att dessa ska kunna ge service till allmänheten och bli självklara samverkanspartners på lokal nivå när det gäller infrastruktur för kunskap och kultur.

Den regionala biblioteksverksamheten stödjer folkbibliotekens verksamhetsutveckling och kvalitetsarbete för att skapa större likvärdighet mellan länets bibliotek. En stor del av den kvalitetshöjande metodutvecklingen sker i samverkan med andra regionala och nationella biblioteksverksamheter.

Sedan 2015 pågår ett samverkansprojekt, *Bibliotek i Västmanland*, mellan folkbiblioteken i alla kommunerna. Målet är att utveckla samverkan mellan kommunernas folkbiblioteksverksamhet i länet. Detta kopplar mot 11§ och 14§ i Bibliotekslagen. Syftet är att öka servicegraden och tillgängligheten till bibliotekstjänster i hela länet. Även sjukhusbiblioteket inom Region Västmanland ingår i delar av samarbetet.

Projektets målområden omfattar upphandling av RFID, biblioteksdatasystem och webbplats, gemensamt mediebestånd, lånekort, transporter, databaser, kompetensöverföring samt marknadsföring.

Under planperioden ska ett nytt webbaserat biblioteksdatasystem och en gemensam webbplats implementeras i alla kommuner. I samband med byte av system går också alla folkbiblioteken in i det nationella samarbetet Libris för att tillhandahålla katalogposter. Grundutbudet ska vara lika för alla kommunerna. På den gemensamma webbplatsen kan invånarna hitta utbudet i form av medier, evenemang, databaser och annan information. Här kommer även biblioteksanvändaren att kunna nå sina sidor för att låna om och reservera medier. Webbplatsen kommer att ha stor betydelse för bibliotekens marknadsföring.

Biblioteksrummet är en viktig kulturarena i lokalsamhället, och det är viktigt att biblioteken fortsätter att utvecklas som mötesplatser och demokratiska rum - tillgängliga för alla invånare i länet. Biblioteken behöver också ha en aktualitet och relevans i det digitala samhället och vara en drivande part i att öka den digitala kompetensen hos länets invånare. Att arbeta med digital biblioteksutveckling och medie- och informationskunnighet (MIK) ger en högre digital kompetens hos bibliotekspersonal och invånare som kan möta de krav som det digitala samhället ställer. För att möta utmaningarna för ett modernt bibliotek med hög kvalitet så krävs samordnade kompetenshöjande insatser.

16.1 Prioriteringar inom Regional biblioteksverksamhet 2019 -2022

- Upprätta ett samarbetsavtal mellan kommunerna i samverkan Bibliotek i Västmanland.
- Utveckla hållbara strukturer för flytande bestånd, att invånarna i länet kan låna och lämna medier vart de vill.
- Utveckla hållbara transporter mellan biblioteken i en gemensam mediesamverkan.
- Utveckla en struktur för gemensam kunskapsöverföring och erfarenhetsutbyte i Bibliotek i Västmanland.
- Utveckla arbetet med bibliotekens digitala kompetens.
- Samordning av arbetet med uppföljningsbara lokala biblioteksplaner och löpande nationell samverkan kring kvalitetsarbete tillsammans med Kungliga biblioteket

17 Kulturutveckling, läs- och litteraturfrämjande

Den regionala biblioteksverksamheten drivs i förvaltning av Region Västmanland och har i uppdrag att strategiskt arbeta med att stärka den läs- och litteraturfrämjande verksamheten i länet. Språket är en grundläggande rättighet för alla människor och viktigt för att kunna kommunicera, informera sig, vara delaktig i samhället och ta del av litteratur och kultur.

Det finns behov av att skapa en samsyn kring hur att läsa, skriva och berätta hänger samman samt att skapa en medvetenhet kring hur den egna läsningen, högläsning liksom samtal och reflektion kring läsning kan stärka individens utveckling.

Det behövs fler insatser för att stödja läsandet, intresset för litteratur och tillgången till litteratur i Västmanland.

Läsfrämjande

Det läsfrämjande arbetet betyder ytterst att göra läsare av läskunniga och öppna vägar till litteraturen för den som inte läser. Det innebär också att öka tillgången till en mångfald av litteratur på olika språk och i olika format för läsare i alla åldrar och ge fler människor möjlighet till en konstnärlig upplevelse genom litteratur. I det läsfrämjande arbetet ingår även att ta bort hinder för läsning, bredda en repertoar och stärka läsarens självförtroende och läsaridentitet.

I det läsfrämjande arbetet anger bibliotekslagen ett antal grupper som prioriterade för biblioteken: Personer med funktionsnedsättning, personer som tillhör någon av de nationella minoriteterna eller som har annat modersmål än svenska, samt barn och unga.

Folkbiblioteken har en roll som nav för det läsfrämjande arbetet i Västmanland. Men arbetet måste ske i samarbete med många olika aktörer i kommunerna som förskolan, skolan, kulturen, fritiden och civilsamhället. Det läsfrämjande arbetet behöver utvecklas mer under planperioden i samverkan mellan fler konstområden och verksamheter.

Språkfrö Västmanland är Region Västmanlands satsning på språkutveckling för de allra yngsta. Familjen måste inkluderas för att stödja små barns språkutveckling. Inom Språkfrö Västmanland sker en samverkan mellan olika instanser och aktörer så som Barnhälsovården (BHV), biblioteken, förskolan och logopedenheten för att skapa långsiktiga och hållbara insatser i språk-stödjande program för småbarnsfamiljer. Långsiktigt handlar det också om att skapa strukturer för en möjlighet att under planperioden undersöka möjligheter för att etablera ett projekt inom den nationella satsningen Bokstart.

Litteraturen som konstform

Litteraturen är en egen konstform, den är språk- och kulturbärande och ger individen tillgång till ett rikt språk som är en grundläggande förutsättning för demokrati och yttrandefrihet. För att ge litteraturen status som en egen konstform är det viktigt att synliggöra litteratur och litterära upphovspersoner, exempelvis genom att låta allmänheten möta författare, arrangera litteraturfestival och uppmärksamma läsarna. Det kan också innebära informationsspridning som stärker och gynnar litteraturen som konstform.

I den litterära infrastrukturen ingår i första hand upphovspersonerna, de som är verksamma inom "ordkonstområdet" så som författare, dramatiker och översättare.

Kunskapen om vilka förutsättningar som finns för aktörer inom litteraturområdet i Västmanland är ganska liten. Under planperioden behövs en kartläggning av aktörernas villkor för att öka kunskapen om området och för att fortsätta arbetet med att förbättra villkoren och stödja utvecklingen.

Biblioteken kan tydligare utvecklas till arenor för eget skrivande och mer skapande verksamhet för barn och unga t ex i samverkan med regional kulturskola och fritidsverksamheter.

17.1 Prioriteringar inom litteratur och läsfrämjande 2019-2022

- Utveckla nätverket för samverkan inom läsfrämjande mellan regionen, kommunerna, folkhögskolor, studieförbund, idrottsrörelse, kultur, skola och fritid.

- Utveckla stöd till nya modeller och metoder för läs- och litteraturfrämjande verksamhet.
- Utveckla samarbete inom Språkfrö Västmanland för att på sikt etablera ett projekt
- Utveckla verksamhet med inspiration och kompetensutveckling till de vuxna som möter och arbetar med barn och unga.
- Genomföra en kartläggning och inventering av litterära aktörers förutsättningar i Västmanland.
- Arenor för eget skapande/skrivande för barn och unga

18 Kulturutveckling, bild och form

Den regionala bild- och formverksamheten drivs i förvaltning av Region Västmanland. Verksamheten verkar för att utveckla och stärka konstlivet i regionen. Verksamheten arbetar strategiskt med att främja kommunernas, civilsamhällets och kulturskaparnas samarbete för ökad kompetens och kvalitet.

Region Västmanland har genom samverkan och förankring med länets kommuner startat upp projektet Ett kulturliv för alla – konst. Fokusområden är de gemensamma perspektiven: barn och ungas rätt till kultur, delaktighet, geografisk spridning i länet, tillgänglighet och mångfald. Det har resulterat i ett regionalt nätverk med konstansvariga i kommunerna och en närmare samverkan med civilsamhället och i synnerhet med Konstfrämjandet Västmanland. Tack vare en gemensam regional plattform för kommunerna finns det även möjlighet att fortsätta utveckla samverkan på ett interregionalt, nationellt och internationellt plan.

På samma sätt som det har etablerats ett nätverk för tjänstepersoner finns ett motsvarande behov att utveckla arenor för länets professionella kulturskapare, beställare och övriga aktörer inom bild- och formområdet. Det behöver skapas förutsättningar för att kunna samverka. Under planperioden är målet att utarbeta långsiktiga strukturer för samverkan för att nå gemensamma mål och för att stärka infrastrukturen och kompetensen kring bild- och formområdet.

Ett *Resurscentrum för konst* bistår med kompetens för såväl uppdragsgivare, offentliga och även privata, som uppdragstagare, kulturskapare som arbetar med visuella medier och offentliga gestaltningar. I form av workshop, seminarier och korta kurser kan Resurscentrum bistå hela den konstnärliga processen från idéstadium och konstprogram hos beställaren till genomförande och förvaltning av konsten i hela länet.

Genom att göra en kartläggning av kulturskapares förutsättningar och arbetsvillkor i länet skapas en bra utgångspunkt för att förbättra villkoren.

För att främja barn och ungas möjligheter att uppleva och skapa samtidskonst utvecklas det konstpedagogiska arbetet. Det innebär att kulturskapare inom bild och form i större utsträckning bör finnas representerade i det konstpedagogiska mötet.

Konsten i vården

Region Västmanlands offentliga konst, omkring 7000 verk, finns över hela länet på sjukhus, vårdcentraler och i andra verksamheter.

Vetenskapliga rön visar att den estetiska gestaltningen av vårdmiljöer är av betydelse för människors tillfrisknande, trivsel och prestation. Målet är att främja hälsa och vårdutveckling i alla typer av lokaler där regionens verksamheter fortgår, med syftet att förbättra tillgänglighet och bemötande, för att därigenom göra vården säkrare, patienterna nöjdare och att få medarbetarna att trivas. Förutom tavlor, gjorda av professionella kulturskapare, arbetar regionen även med byggnadsanknuten estetisk gestaltning vid ny- och ombyggnationer i samarbete med fastighet.

18.1 Prioriteringar inom bild och form 2019-2022

- Utveckla samverkan genom Ett kulturliv för alla Konst.
- Stärka infrastrukturen och kompetensen för bild och form i regionen. I samverkan med fler aktörer i länet skapa ett regionalt resurscentrum för konst förankrad i en förstudie.
- Kartläggning och inventering av kulturskapares förutsättningar och arbetsvillkor i Västmanland.
- Genomföra en satsning på konst och estetik i vårdens miljöer enligt 1% regeln.

19 Arkiv Västmanland

Den ideella medlemsorganisationen Arkiv Västmanland är länets sammanhållande funktion för enskilda arkiv, det vill säga den som i länet bedriver regional arkivverksamhet med fokus på arkiv från den enskilda sektorn.

Förutom att tillhandahålla möjlighet för medlemmar att deponera sina arkiv i för ändamålet avsedda depåer, erbjuder Arkiv Västmanland kvalificerad arkivkompetens och samordnad forskarservice för så väl deponerande medlemmar som för medlemmar som själv förvarar och/eller äger enskilda arkiv.

Arkiv Västmanland prioriterar det utåtriktade arbetet, i syfte att sprida kunskap om arkiv i allmänhet och om de viktiga källor till den västmanländska historien som utgörs av enskilda arkiv i synnerhet. Arbetet med att förmedla insikt i hur arkiven kan användas, var de finns och varför man bör bevara dem sker genom forskarservice, uppsökande verksamhet, studie-besök, kurser och föredrag. I de allra

flesta fall tillhandahålls sådan service till allmänheten utan kostnad. Detta för att denna ovärderliga del av länets kulturarv skall kunna komma alla länsbor, och övriga, till del.

Att verka och vara tillgängliga i och för hela länet är en viktig utgångspunkt för så väl den dagliga verksamheten som för allt utvecklingsarbete. Arkiv Västmanland har idag depåer i Arboga och i Västerås, samt del i depå i Fagersta. På dessa tre platser samt i Svanå tar Arkiv Västmanland också regelbundet emot forskare, studiebesök och övrig intresserad allmänhet. Besökarna erbjuds generösa öppettider baserade på efterfrågan.

Arkiv Västmanlands verksamhet finansieras till stor del av den enskilda sektorn själv genom medlemsavgifter, samt genom intäkter från depositioner och andra arkivtjänster.

Under perioden 2015-2018 har Arkiv Västmanland vidareutvecklat samarbetet med ArkivCentrum Örebro län som inleddes 2010. Under 2013 utreddes inom projekt "Innovativ arkivsamverkan" förutsättningarna för ytterligare samverkan i form av gemensamma arkivlokaler. Projektet resulterade i fortsättningsprojektet "Innovativ arkivsamverkan, del 2", vilket pågått fram till mars 2018. Båda projekten har genomförts med ekonomiskt stöd från Statens kulturråd.

Utifrån utredningsrapporten 2013 har Arkiv Västmanland tillsammans med ArkivCentrum Örebro län under 2015-2018 kunnat inviga nya gemensamma lokaler i Arboga – Arkivcentrum Arboga – med arkivdepåer som uppfyller Riksarkivets krav på säkerhet och klimat och med generösa ytor för tillgängliggörande och vidarebearbetning av arkivmaterial. Inom projektet har även flera andra samarbeten initierats och utvecklats tillsammans med andra aktörer. Bland annat har det inom interregionala och nationella nätverk arbetats med allt från arkivpedagogisk metodutveckling och tillgänglighet till depositionsprinciper och digital arkivering.

Under perioden 2015-2018 har Arkiv Västmanland även genomfört avgränsade arkivpedagogiska projekt för samarbete med skola, äldreomsorg och frivilligorganisationer.

Genom projekt "Innovativ arkivsamverkan, del 2" har de långvariga problemen med bristande depåutrymmen kunnat avhjälpas. Samtidigt har intresset för att deponera ökat och de nu färdigställda depåerna har fyllts i högre takt än vad som kunnat förutses. Så länge den ökade inströmningen sker i form av depositioner är detta en positiv utveckling då det ger intäkter i form av hyllavgifter. Dock ligger runt om i länet fortfarande stora bestånd av viktigt arkivmaterial kvar i undermåliga och otillgängliga lokaler i väntan på att ägarfrågor och finansiering av olika bevarandeåtgärder skall finna sin lösning.

Genomförda utvecklingsprojekt har även lett till ökad efterfrågan på andra kvalificerade arkivtjänster vilket ger fler möjligheter till ökad egenfinansiering. Samtidigt ökar även behovet av än mer kostnadsfri service mot allmänheten, så som

arkivpedagogiska insatser, informations- och kunskapsspridning, forskarservice och studiebesöksverksamhet.

19.1 Arkiv Västmanlands prioriteringar 2019-2022

- Vidareutveckla verksamheten Arkivcentrum Arboga tillsammans med ArkivCentrum Örebro län.
- Genom nationell samverkan skall lämpliga metoder för digital arkivering av den enskilda sektorns arkiv prövas.
- Fortsätta utveckla arkivpedagogiska arbetssätt i samverkan med andra organisationer för att nå ut till nya grupper, samt skapa metoder att nå ut med demokratifrämjande insatser till barn och unga.
- Skapa ekonomiska förutsättningar för att möta den ökade efterfrågan på Arkiv Västmanlands kvalificerade arkivtjänster och det ökade behovet av finansiering av ägarlösa arkiv.

20 Kulturutveckling, film

Den regionala filmkulturella verksamheten drivs i förvaltning av Region Västmanland och verkar för att Västmanland ska vara en levande och rik filmregion utifrån den rörliga bilden som konststart, pedagogiskt verktyg och näring. Den regionala filmkulturella verksamheten utgår från de nationella filmpolitiska målen och arbetar strategiskt med att främja kommunernas, civilsamhällets och kulturskaparnas samarbete för ökad kompetens och kvalitet inom tre prioriterade områden: *film för barn och unga, filmskapande och film och publik.*

Barn och unga växer idag upp i ett bildsamhälle, där förmågan att tolka bilder är en del av den kompetens som krävs för att kunna delta i de demokratiska processerna. Den regionala filmkulturella verksamheten verkar för att bredda filmutbudet för barn och unga, och stötta pedagoger och andra att leda samtal kring filmupplevelsen. Det är av stor vikt att fler barn i regionen får möjlighet att själva uttrycka sig med film och rörlig bild. I många skolor i länet finns goda exempel på hur man använt film på ett framgångsrikt sätt för att utveckla elevers kreativa förmågor och lärande, men skillnaderna mellan olika kommuner och skolor är stora. Målet är att alla barn och unga i Västmanland får se, samtala kring film och mediers påverkan och själva uttrycka sig med rörlig bild, i skolan och på fritiden.

Film och rörlig bild är ett konstnärligt audiovisuellt område som har en stark tillväxt globalt. Film är en näring som kan attrahera både uppmärksamhet och kapital till en region, både nationellt och internationellt. Samtidigt är det tydligt att de regionala insatserna blir allt viktigare och är i många fall helt avgörande.

För att kunna värna om konstnärlig kvalitet, mångfald och återväxt på filmområdet behöver förutsättningarna förbättras för att filmarbetare ska kunna verka och bo kvar i Västmanland. Filmen i Västmanland behöver stärkas både som konstform och näring genom insatser i form av kompetensutveckling, nätverksstärkande aktiviteter och stöd till produktion av kortfilm och dokumentärfilm.

Digitaliseringen har lett till att den rörliga bilden idag befinner sig i ett paradigmskifte. Rörligt material kan upplevas och delas på en mängd plattformar och ny teknik möjliggör nya berättarformer, inte minst tack vare "spelifiering" och spelteknik.

Utveckling inom området är önskvärt genom mötesplatser, kompetensutveckling och samarbetsprojekt i skärningspunkten mellan kultur, teknik och samhälle.

För att ge alla medborgare i regionen möjligheter att ta del av ett mångsidigt filmutbud samarbetar den regionala filmverksamheten med biografer, visningsorganisationer, kommuner och föreningsliv. Det sker främst genom stöd till arrangemang och kompetensutveckling för arrangörer. Den digitala förändringen innebär både möjligheter och utmaningar för filmvisning, och därför är behovet av kompetensutveckling för arrangörer stort, inte minst inom området publikarbete.

20.1 Prioriteringar inom film och rörlig bild 2019-2022

- Utveckla kompetensen inom filmpedagogik i länet.
- Utveckla utbudet av fritidsaktiviteter och utbildning inom film och rörlig bild.
- Införa stöd till filmskapare.
- Stärka filmen som kreativ näring.
- Undersöka möjligheter för ett Regionalt resurscentrum för film.
- Kartläggning och inventering filmares förutsättningar i Västmanland.
- Främja kompetensutveckling och samarbetsprojekt i skärningspunkten mellan kultur, teknik och samhälle.
- Stödja och utveckla såväl etablerade som nya visningsaktörers publikarbete för att nå nya målgrupper.

21 Västmanlands läns hemslöjdsförbund

Västmanlands läns hemslöjdsförbund, bildat 1987, är medlem i Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund, SHR och är den samlande regionala organisationen för länets hemslöjdsrörelse. I förbundet är fyra lokala slöjd- och hantverksföreningar

anslutna med drygt 400 medlemmar. Varje år genomför de lokala föreningarna en omfattande ideell programverksamhet. Målgrupperna, medlemmarna och den slöjdintresserade allmänheten, erbjuds aktiviteter i genomsnitt varannan dag under hela året.

Västmanlands läns hemslöjdsförbund är huvudman för konsulentverksamheten, omfattande en heltidstjänst, som spänner över områdena näring, kulturarv och kunskapsförmedling. Läns hemslöjdskonsulenten har i uppdrag att främja slöjd och samverkar bland annat med lokalföreningar samt kulturutvecklare i länet för att nå ut med ett varierat kulturutbud.

Målgrupperna är bland andra slöjdare, konsthantverkare, pedagoger, föreningar, museer och slöjdintresserad allmänhet. Barn och unga är en prioriterad målgrupp. I uppdraget ingår också att stödja och utveckla verkamma slöjdare och hantverkare inom kulturella och kreativa näringar.

Uppdraget

Hemslöjdsförbundet har i uppdrag att arbeta med hemslöjdsfrämjande- och hemslöjdskonsulentverksamhet i Västmanlands län inom slöjden. Arbetet ska bedrivas ur ett närings-, kulturarvs- och kunskapsförmedlande perspektiv och sker i ett nära samarbete med de anslutna lokala slöjdföreningarna. Hemslöjdsförbundet arbetar för att:

- representera, förvalta, driva och utveckla slöjdområdet i samverkan med bl a föreningslivet/civilsamhället, slöjdare, repr inom kultursamverkansmodellen och kulturutvecklare.
- erbjuda barn, ungdomar, vuxna och äldre möjlighet att slöjda i olika tekniker och material för att skapa intresse för slöjd som bl a kulturform och näring.
- synliggöra den slöjd som utövas i Västmanland och slöjdtraditionen i Västmanlands län.
- göra insatser (synliggöra, förmedla kontakter, arrangera aktiviteter och erbjuda mötesplatser) för att ge slöjdare/hantverkare inom kulturella och kreativa näringar verktyg för att driva verksamhet.
- lyfta fram hemslöjd som ett hållbart miljövänligt alternativ och som en drivkraft för en hållbar samhällsutveckling - socialt, ekonomiskt och ekologiskt.

21.1 Västmanlands läns hemslöjdsförbunds prioriteringar 2019-2022

- Utveckla en långsiktigt relevant och effektiv kommunikativ hemslöjdsrörelse i samarbete med representanter från länets lokala slöjd- och hantverksföreningarna och övriga civilsamhället.
- Ta fram en strategi för och utveckla hemslöjdens barn- och ungdomsverksamhet i Västmanlands län ytterligare i samverkan med bl a Regional Kulturskola.

-
- Undersöka förutsättningarna att bilda en slöjdakademi med i första hand näringsverksamma slöjd och hantverkare samt berörda föreningar genom att bl a erbjuda kurser, workshoppar och föredrag i en enkel webblösning.
 - Etablera stabila samverkansformer tillsammans med hemslöjdskonsulenter i omkringliggande län för att på ett effektivt sätt främja slöjd inom, mellan och över länsgränserna.
 - Med fokus på ett hållbart Västmanland inleda samarbeten och ta fram t ex koncept tillsammans med bl a civilsamhället, slöjdare, kulturutvecklare med inriktning på innovationer och nya målgrupper.